

Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman kliinisen auditoinnin asiantuntijaryhmän
järjestämä seminaari

KLIINISEN AUDITOINNIN KEHITTÄMINEN

Aika: 19.1.2010 klo 12-16
Paikka: Etelä-Suomen Läänihallitus, Ratapihantie 9, Pasila, Auditorio
Avaussanat: Mikko Paunio, ylilääkäri Sosiaali- ja terveysministeriön, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto, ympäristöterveyden yksikkö

Säteilyn käytön kliiniset auditoinnit ovat Suomessa toteutuneet hyvin ja kansainvälisesti vertaillen Suomi on ollut tässä edelläkävijän asemassa. Suomen johtaman EU:n projektin tuloksena on julkaistu EU:n ohje kliinisten auditointien edistämiseksi kaikissa jäsenvaltioissa. Menestykseen on suuresti vaikuttanut se, että auditointitoiminnan koordinoitua ja kehittämistä varten on vuodesta 2004 lähtien toiminut STM:n asettama kliinisen auditoinnin asiantuntijaryhmä. Olen itse saanut olla mukana tässä aktiivisessa ryhmässä ns. saavana osapuolena lukuun ottamatta kahden vuoden poissaoloani ulkomailla oleskelun vuoksi. Täytyy tunnustaa, että olen alusta lähtien tuntenut hieman orpoutta työskentelyn edetessä, koska varsinainen virkaani liittyvä toimenkuva ei liity palvelujärjestelmään. Velvollisuuksiini ympäristö lääketieteen ylilääkärinä siihen kuuluvat kuitenkin säteilysuojelukysymykset. Näin myös MED-direktiivin ja näin myös siis kliinisten auditointien toimeenpanossa keskeisenä käsitteenä oleva oikeusarviointi osin kuuluu tehtäviini, lähinnä kuitenkin poikkihallinnollisesti.

Kliinisen auditoinnin asiantuntijaryhmä on julkaissut nettisivullaan mm. kuusi suositusta kliinisten auditointien ohjaamiseksi sekä teettänyt kattavan selvityksen auditointien tuloksista. Jatkotyössä on tarkoitus kehittää kliinisten auditointien sisältöä ja hyvän käytännön kriteerejä sekä arvioida auditointien vaikuttavuutta. Hyvän käytännön kriteerejä koskeva selvittely - miten näitä kyetään kokoamaan yhteistyössä viranomaisen (STUK) ja tieteellisten yhdistysten kanssa ja kuinka hyvät käytännöt saadaan käyttöön auditoinneissa? Tästä aiheesta on suunnitelmassa myös ryhmän järjestämä seminaari loppuvuodesta 2011.

Auditointimenetelmien kehittäminen, tutkimus- ja hoitokohtaisten syventävien auditointien edistäminen ja itsearviointien edistäminen ovat tulevan työn haasteita. Asiantuntijaryhmä valmistelee itsearviointien suositusta. Kliinisten auditointien vaikuttavuuden arviointi usean auditointikierroksen pohjalta on suunnitteilla toimikauden loppupuolella, mikä lienee kaikkein haastavin, etenkin jos se ulotetaan hoitotulosten arviointiin.

Asiantuntijaryhmä esitti STM:lle, että ryhmä nimettäisiin uudelleen seuraavaksi kolmeksi vuodeksi 2010-2012. Ajan henkeen kuuluu, että sosiaali- ja terveysministeriö – muiden ministeriöiden tapaan - on karsinut kovalla kädellä erilaisia neuvottelukuntia ja asiantuntijaryhmiä ja pyrkinyt siirtämään niitä alaisille laitoksilleen. Kliinisten auditoinnin asiantuntija ryhmä ei ollut poikkeus ja se päätettiin STM:n johtoryhmässä siirtää Terveyden ja Hyvinvoinnin Laitoksen alaisuuteen.

Aluksi ajateltiin, että Finohta voisi olla sopiva asiantuntijaelin THL:ssä, mutta THL:n organisaatiouudistuksen myötä näyttää siltä, että asiantuntijaryhmä koti siirretään **(syvä henkäys ennen tarkkaa osoitetta!)** toimiala 4:ään, eli sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialalle sen palvelujärjestelmä osastolle ja siellä palvelujärjestelmien kehittäminen ja ohjaus yksikköön. Vast'ikää Ruotsista Karolinskasta rekrytoitu pitkälinjan palvelujärjestelmätutkija Pia-Maria Jonsson on valitettavasti tänään estynyt saapumasta paikalle, koska joutuu osallistumaan toiseen potilasturvallisuutta koskevaan seminaariin. Pia-Maria toimii em. yksikön apulaispäällikkönä. Hänen viestinsä tämän päivän seminaarille oli aamulla, että vaikka muodolliset päätökset vielä uupuvat hänen edustamansa yksikkö on ryhmän tuleva koti.

Asiantuntijaryhmän nykyiset jäsenet puheenjohtajaa lukuun ottamatta ovat käytettävissä ja osallistuvat mielellään ryhmän jatkotyöhön. Lausun tässä kuitenkin kiitoksen sanat Tampereen yliopiston radiologian professori Seppo Soimakalliolle ministeriön puolesta tehdystä työstä. Hän ja johtava asiantuntija Hannu Järvinen STUKista ovat olleet tämän työn primus motoreita. STM:n johtoryhmä evästi päätöksessään, että sen edustus tulee olla turvattu sekä palvelujärjestelmän että ehkäisevän puolen osalta. Omasta näkökulmastani ajatellen on välttämätöntä, että STM:n palvelupuolen näkemys tulee mukaan kuvioon, kun ajattelemme esimerkiksi kliinisen ja sekundääriehkäisyyn tähtäävän radiologian, isotooppilääketieteen ja sädehoidon mittavia haasteita.

Uudeksi puheenjohtajaksi ja radiologian edustajaksi ryhmä on tiedustellut radiologian dosentti Anu Alasta TYKS-SAPA-Liikelaitoksesta, ja hän on ilmoittautunut olevansa käytettävissä tehtävään. Ryhmän tehtävien ehdotetaan säilyvän nykyisen tehtävänkuvan mukaisena. Lopulliset päätökset ryhmän kokoonpanosta ja tehtävistä riippuvat tietenkin viime kädessä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemistä päätöksistä. Toivon menestystä päivän seminaariin sosiaali- ja terveysministeriön puolesta.